

שרק ראש המזבח כשר⁽¹¹¹⁾ למיצוי, ולא כל האמה שמעל לחוט הסיקרא.

ומקשינן: מאי בינייהו בין תנא קמא ורבי נחמיה ורבי אליעזר בן יעקב, הלא כולם למדים שמיצוי נעשה במקום הקטרה דווקא, מהכתוב "והקטיר ונמצה", ואם כן, קשה: מהו טעם מחלוקתם?

ומתריצין: אביי ורבא דאמרי תרוייהו: נחלקו התנאים בדין מקום הקטרה, ועושה מערכה עליגבי סובב איכא בינייהו בין תנאים אלו, שתנא קמא סובר שאפשר לעשות⁽¹¹²⁾ מערכת עצים על-גבי הסובב ולהקטיר בה, ומשום כך הוא סובר שגם המיצוי כשר כשנעשה סמוך לסובב, שהרי סמוך למקום ההקטרה הוא, ורבי נחמיה ורבי אליעזר בן יעקב סוברים שדווקא ראשו של מזבח כשר להקטרה, ואם כן נמצא שקרוב לסובב איננו סמוך למקום ההקטרה שבמזבח, ואינו ראוי למיצוי הדם.

שנינו במתניתין: בא לו הכהן לגוף והסיר

את המוראה ואת הנוצה.

תנו רבנן: נאמר בפסוק לגבי עולת העוף "והסיר את מראתו" ומפרשים: מוראה — זו זפק, יכול יקריר בסכין ויטלנו את הזפק לבדו בלא העור ובלא נוצה, תלמוד לומר מהפסוק "בנוצתה" למדים שנוטלה ונוטל את הנוצה עמה.

אבא יוסי בן חנן אומר: נוטלה את המוראה זפק ונוטל את קורקבנה עמה, ש"נוצתה" האמור בכתוב היינו הדבר המאוס של העוף. וקורקבן דבר מאוס הוא.

דבי רבי ישמעאל תנא: זה שכתוב בפסוק "בנוצתה" מפרשים: בנוצה "שלה" שלא יטול יותר ממה שכנגד הזפק, אלא כיצד הוא עושה? קודרה חותך עד למוראה בסכין כמין ארובה צרה, וכשחותך בסכין כך לא נמשך מן העור יותר מכנגד הזפק.

שנינו במתניתין: שיטע את גוף העולה ולא סה-ב הבדיל דאין חותך את הגוף לגרמי.

על כל האמה.

והחזון איש תמה על הדמיון, שהרי שם הביאור שכל האמה קרויה קרן, ואין זה משום שסמוכה לקרן. והביא שבתוס' לעיל [נד א] ביארו שכיון שהאמה הזו ראויה להקטרה. ורק שאי אפשר להקטיר באויר. לכן גם היא חשובה מקום הקטרה.

111. הראב"ד בפירושו למסכת קינים כתב שלרבי נחמיה וראב"י אין המיצוי כשר אלא בקרן המזבח למעלה ששם הוא מקום הראוי להקטרה. אך מרש"י כאן דייק הגרי"ז שגם לדבריהם מועיל המיצוי בכל הקיר עד הסובב. וביאר בזה, שהרמב"ם כתב [פ"ב מבית

הבחירה ה"ח] ששלשת האמות מן הסובב ולמעלה קרויות מקום המערכה. ואע"ג שהקטרה היא בגג המזבח. מכל מקום בחפצא כל שלשת האמות הן מקום המערכה והראב"ד שם חולק עליו.

ויש לומר שרש"י סובר כהרמב"ם ולכן כל הקיר עד הסובב כשר גם לר"נ ולראב"י למיצוי כיון שהוא מקום המערכה. אך הראב"ד לשיטתו שחולק וסובר שאין זה מקום מערכה, לכן הצריך דווקא בקרן שהיא מקום הקטרה על ידי הדחק.

112. תמה בזה המקדש דוד, הלא גיזרי העצים של המערכה היו אמה על אמה. ואילו הסובב